

Yleisyynteesi matkailusta

PAGE, STEPHEN J., PAUL BRUNT, GRAHAM BUSBY & JO CONNELL (2001). *Tourism: a modern synthesis*. 475 s. Thompson Learning, London.

Kirjan otsikko tuo mieleen yhden maantieteen ehkäpä käytetyimmistä oppikirjoista, johon lukuisat opiskelija-vuosikurssit ovat vuorollaan tutustuneet perusopinnoissaan (Haggett 1972). Miellelyhtymän muodostuminen, jota tukee kansikuvan auto ranta, lienee ollut kirjoittajien tarkoituskin, sillä teoksensa alussa he moittivat monia muita matkailun oppikirjoja näkökulman yksiuolteisuudesta. Nämä ongelmat näkyvät kirjoittajien mukaan siinä, että vain hyvin harvasta matkailualan oppikirjasta on otettu uusi painos. Pagen ja kumppanien kunnianhimoisena tarkoituksena on ollut laatia yliopistolliseen ja ammatilliseen matkailuopetukseen perusoppikirja, joka kestää aikaa. Sitä voinee pitää klassikon arkipäivän määritelmänä ja vaatimuksena.

Kirjalla on monia ansioita. Se on temaattisesti melko kattava ja pedagogisesti toimiva esitys matkailusta. Siihen on jopa sisällytetty matkailualan laskentatoimen esittelyä. Kirjan käynnistää matkailukäytännön ja -tarjonnan sekä yritystoiminnan käytäntöjen ja markkinoinnin kysymysten esittely. Näitä teemoja seuraavat matkailun taloudellisten, sosiokulttuuristen ja ekologisten vaikutusten tarkastelu ja joidenkin matkailun erityismuotojen ja -kohteiden (kuten kaupunkien, maaseudun ja rannikoiden matkailukäytön) esittely. Lopuksi keskitytään matkailu-elinkeinon näkökulmasta oleelliseen eli asiakkaan kokemuksen ymmärtämiseen ja alan tulevaisuuteen.

Toisin kuin monissa muissa englanninkielisissä matkailun oppikirjoissa, tämän teoksen tapaustutkimukset eivät keskity yksinomaan angloamerikkalaiseen maailmaan, vaan käytetyt esimerkit ovat varsin kansainvälisiä. Tämä lisää kirjan käytettävyyttä. Teos myös onnistuu mielestäni monin osin vastaamaan kirjoittajien esittämään monitasoisuuden haasteeseen: matkailun perusasiat käydään läpi johdannomaisesti ja teemoja syvennetään sekä yksityiskohtaisemmilla tietolaatikoilla että tapaustutkimuksilla. Lisäksi kunkin luvun loppuun on listattu lisälukemistoa ja kustantajan kotisivujen kautta käytettäviä Internet-linkkejä tarkentavaan tutkimus- ja tilasto-

materiaaliin. Tämä sallii sekä oppilaan että opettajan syventää tietojaan kirjassa käsitellyistä teemoista.

Kirjan monipuolisuudessa piilevät myös sen heikkoudet. Monet matkailututkimuksen ja -talouden teemat, käsitteet ja teoriat on jouduttu käsittelemään varsin pintapuolisesti. Lisäksi eri lukujen välillä on melkoisia tasoeroja, joka johtunee osin siitä, että kirjoittajia on peräti neljä. Yhteistä heille on elinkeinonäkökulma, joka paikoin korostaa ehkä liikaa matkailutoimialan tarpeita esimerkiksi suhteessa matkailun sosiaaliseen ja ekologiseen toimintaympäristöön, kestävään kehitykseen tai aluekehitykseen. Toki myös matkailukriittisiä näkökulmia esitetään.

Teos pyrkii käytännönläheisyyteen ja on selkeästi suunnattu matkailualan koulutukseen. Kirja soveltuukin mielestäni korkeakoulujen ja ehkä yliopistojenkin matkailun koulutusohjelmien johdatuskurssien materiaaliksi, mutta ei niinkään tieteenalasiladonnaisten matkailun peruskurssien yhteyteen. Siihen käyttöön on maantieteessä jo useita kelpo teoksia (esim. Williams 1998; Hall & Page 1999).

Käsillä olevasta kirjasta voi toki periaatteessa muodostua Peter Haggettin (1972) teoksen kaltainen oman alansa perusteos. Pidän sitä kuitenkin erittäin epätodennäköisenä jo siksi, että nykyinen uusien (matkailu)oppikirjojen tuotantovauhti ja kilpailu vaativat teoksilta hyvin paljon. Klassikoksi ei ilmoitauduta.

KIRJALLISUUS

- Haggett, P. (1972). *Geography: a modern synthesis*. 483 s. Harper & Row/Harper International, New York & San Francisco.
- Hall, C. M. & S. J. Page (1999). *The geography of tourism and recreation: environment, place and space*. 309 s. Routledge, London & New York.
- Williams, S. (1998). *Tourism and geography*. 212 s. Routledge, London & New York.

JARKKO SAARINEN
Metsätutkimuslaitos &
Lapin yliopisto